

NVE

GRØNDALSELVA KRAFT AS
c/o Arve Kvåle, Litlajuv 4
5763 SKARE

Vår dato: 13.05.2026
Vår ref.: 202411086-2 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

NVE avslår søknad om overføring av en sidebekk til Grøndalselva kraftverk i Ullensvang kommune, Vestland

Vi viser til søknad fra Grøndalselva Kraft AS av 18. juni 2024. NVE avslår søknaden om å overføre en sidebekk til Grøndalselva kraftverk uten ytterligere behandling. Vedtaket er hjemlet i vannressursloven § 8. Etter NVEs vurdering er ulempene for allmenne interesser større enn fordelene av en økning i produksjon på 0,25 GWh/år jf. vannressursloven §25.

Bakgrunn

Grøndalselva Kraft AS fikk den 22. oktober 2010 konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge og drive Grøndalselva kraftverk i Ullensvang kommune, Vestland fylke. Ved konsesjonstidspunktet ble det gitt tillatelse til en maksimal installert effekt på 3,2 MW og en største og minste slukeevne på henholdsvis 3,2 m³/s og 1,12 m³/s. Kraftverket fikk innvilget utsatt byggefrist i vedtak av 5. april 2018, og ble satt i drift i 2021.

Søknad

Søknad om å senke minste tillatte slukeevne

Den 15. mai 2020 søkte Grøndalselva Kraft AS til NVE om å senke minste tillatte slukeevne fra 1,12 m³/s til 0,2 m³/s. Denne søknaden behandles i egen prosess og er ikke gjenstand for vurdering i dette vedtaket. Utfallet av foreliggende sak har ikke direkte betydning for NVEs vurdering av søknaden om endret slukeevne.

Søknad om overføring av sidebekk

Bystøl AS sendte, på vegne av Grøndalselva Kraft AS, en utvidet søknad 18. juni 2024. I tillegg til den opprinnelige søknaden fra 2020 inneholder den utvidede søknaden også en søknad om overføring av en sidebekk til inntaksområdet til Grøndalselva kraftverk. Sidebekken det er snakk om ligger ca. 400 m øst for kraftverksinntaket. Tiltaket innebærer bygging av en 100-150 m lang grøft/kanal og vil øke årsproduksjonen i kraftverket med anslagsvis 0,25 GWh.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Høring

NVE har ikke sendt søknaden om bekkeoverføringen på offentlig høring. Etter vannressursloven § 24 andre ledd bokstav c kan høring unnlates når det er klart at søknaden må avslås. NVE mener vilkårene for å unnlate høring er oppfylt i denne saken, jf. NVEs vurdering under.

NVEs vurdering

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I vurderingen av søknad om overføring av en sidebekk til Grøndalselva kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport vedlagt søknaden, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase, Artskart, Norsk Villreinsenter og Vann-Nett den 14.11.2025.

I forbindelse med søknaden ble det utarbeidet et notat av Ole Kristian Spikkeland Naturundersøkelser som beskriver hydrologiske- og miljømessige konsekvenser av den omsøkte bekkeoverføringen. Feltundersøkelsen fokuserte i hovedsak på vegetasjonen i et begrenset geografisk område mellom Grøndalselva og sidebekken som søkes overført.

Etter NVEs vurdering er saken tilstrekkelig opplyst til at vi kan treffe vedtak uten ytterligere utredning, jf. vannressursloven § 23 og forvaltningsloven § 17. Kunnskapsgrunnlaget er også tilstrekkelig til å vurdere tiltaketets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8.

Landskap og friluftsliv

Tiltaksområdet ligger mellom kote 900 og 950, og er regnet som høyfjellsterreng. I europeisk sammenheng er tilnærmet urørt høyfjellsnatur i ferd med å bli en knapp ressurs på grunn av økende befolkning og utbyggingspress. Utviklingen tilsier at verdien av slike områder vil fortsette å stige. Ifølge Olje- og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk fra 2007 er høyfjellsnatur særlig sårbar for inngrep, noe som gjør det nødvendig med en forsiktig og restriktiv forvaltning av de gjenværende områdene.

Selv om Grøndalselva ligger i en region sterkt preget av vannkraftutbygging, har store deler av nedbørfeltet fortsatt status som inngrepsfri natur. Ifølge Ole Kristian Spikkeland Naturundersøkelser framstår selve tiltaksområdet som lite berørt av menneskelige inngrep. Overføringen av bekken vil utvide det området som er berørt av Grøndalselva kraftverk og øke belastningen i et allerede sårbart landskap.

Fysiske inngrep og tekniske installasjoner er ofte synlige på lang avstand. Selv begrensede inngrep kan redusere opplevelsesverdien av et urørt høyfjellsområde ved å endre området karakter, og anleggsarbeider kan etterlate varige spor på utsatte terrengetyper som myrer og tørrberg. Søker planlegger å benytte seg av anleggsveiene som ble etablert ved bygging av kraftverksinntaket i 2021. Tiltaket vil forlenge revegeteringstiden på disse veiene. I tillegg vil det være nødvendig å

NVE

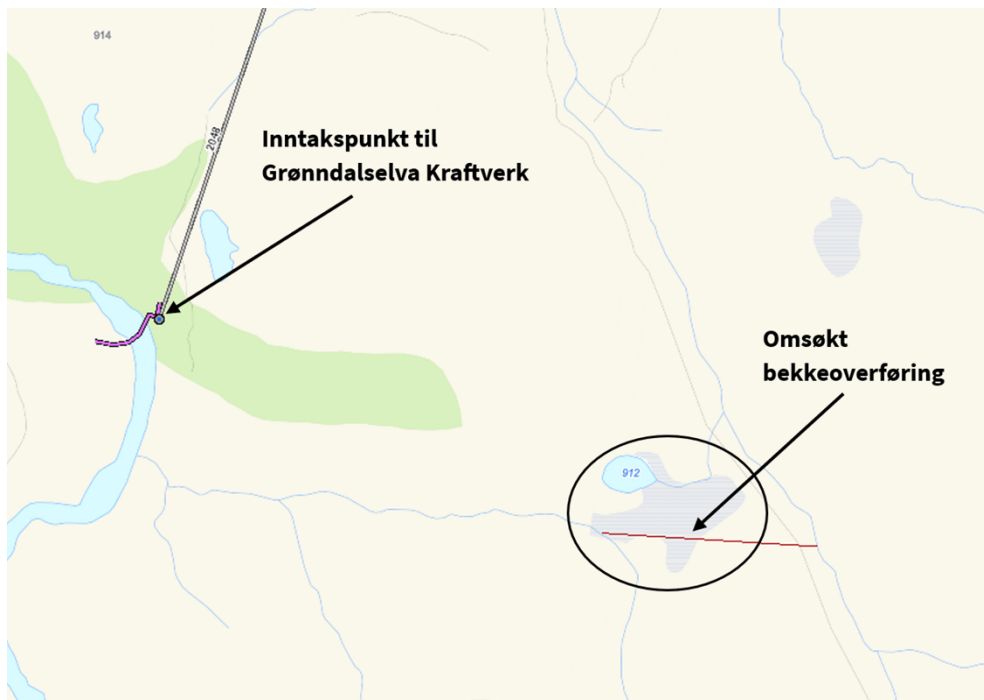
Norges vassdrags-
og energidirektorat

transportere maskiner og utstyr over den uberørte strekningen mellom kraftverksinntaket og tiltaksområdet, noe som medfører nye inngrep i terrenget. Redusert vannføring nedstrøms overføringen vil også påvirke landskapet. Tiltakets påvirkning på et relativt urørt høyfjellsområde tillegges betydelig vekt i den samlede vurderingen.

Naturmangfold

Kart over kalkinnhold viser at deler av tiltaksområdet har potensial for å huse rødlistede arter knyttet til kalkrike fjellområder. Rapporten fra Ole Spikkeland Naturundersøkelser viser videre til historiske artsobservasjoner av ni rødlistede plantearter innenfor kraftverkets nærområde. Det ble imidlertid ikke funnet rødlistearter under feltkartleggingen i 2023. Selv om det kan finnes seg rødlistede plantearter i nærheten av selve tiltaksområdet mener NVE det er lite sannsynlig at tiltaket vil påføre disse artene vesentlige negative virkninger, og vi legger ikke vekt på dette i den samlede vurderingen.

I tiltaksområdet ligger et myrområde sør for det navnløse vannet på kote 912 (figur 1). Søker opplyser at grøften/kanalen skal legges i bakkant av dette myrområdet, i overgangen mot skrånende terreng, og at tiltaket derfor ikke vil påvirke myr. Kartet i figur 1, som samsvarer med vedlegg B og C i søknaden, viser imidlertid at den planlagte traseen går gjennom myrområdet. Grøften/kanalen er også planlagt fram til et naturlig bekkeløp som drenerer videre mot Grøndalselva. Dette naturlige bekkeløpet ligger i myrområdet. Etter NVEs vurdering er det vanskelig å se hvordan tiltaket kan gjennomføres uten at myrområdet påvirkes av selve grøften/kanalen og/eller av transport av maskiner og utstyr. I tillegg vil fraføringen av vann fra bekkeleiet påvirke større myrområder nedstrøms overføringspunktet, ved samløpet av Grøndalselva og det fraførte bekkeløpet.

Figur 1. Kart over tiltaksområdet. Den røde streken i kartet viser den planlagte traseen for den omsøkte bekkeoverføringen. Det innsirklede området viser et myrområde som potensielt kan bli påvirket av overføringen. Kilde: NVE temakart.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Myr er viktig for blant annet fugler, insekter og moser, og er samtidig et betydelig karbonlager bygget opp over tusenvis av år. I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 har regjeringen tydeliggjort at omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, skal unngås så langt som mulig. Påvirkningen på myr tillegges betydelig vekt i den samlede vurderingen.

Den omsøkte bekkeoverføringen vil påvirke den rødlistede naturtypen elvevannmasser (NT). Tiltaket etablerer en ny vannstreng på om lag 100–150 meter, som over tid kan utvikle leveområder for vann- og fuktkevende arter. Samtidig reduseres vannføringen i naturlige bekke- og elveløp nedstrøms bekkeinntaket, og flomtopper bevares bare delvis og med lavere frekvens. Den nye, regulerte vannstrengen er etter NVEs vurdering ikke en fullverdig erstatning for tapt naturlig naturtype, og tiltaket vurderes netto negativt for elvevannmasser. Dette tillegges noe vekt i den samlede vurderingen.

Verken bekkeløpet som søkes overført til kraftverket eller det naturlige bekkeløpet som vil få tilført ekstra vann, er fiskeførende. NVE vurderer at overføringen vil ha liten effekt på det akvatiske miljøet, og legger ikke vekt på dette i den samlede vurderingen.

Villrein er en norsk ansvarsart og står på rødlista som nær truet (NT). Tiltaksområdet og hele kraftverkets nedbørfelt ligger innenfor villreinområdet Setesdal–Ryfylke leveområde, men utenfor registrerte kalvings- og oppvekstområder. Ifølge kartløsningen til Norsk Villreinsenter ligger Grøndalen, inkludert tiltaksområdet, i et funksjonsområde med sommer- og høstbeite som ofte brukes av bukkeflokker, særlig før jakt og brunst. Ifølge Ole Kristian Spikkeland Naturundersøkelser vil villreinen i området bli lite påvirket av inngrepet.

Ved behandlingen av konsesjonssøknaden for Grøndalselva kraftverk i 2010 la NVE liten vekt på villrein. Villreinnemnda for Setesdalområdet mente i sitt høringsinnspill fra desember 2009 at villreininteressene ikke var tilstrekkelig utredet. Kunnskapsgrunnlaget om villrein er vesentlig bedre i dag enn da konsesjonen ble gitt.

Villreinbestanden i Setesdal–Ryfylke er klassifisert som i dårlig tilstand etter kvalitetsnormen for villrein. Miljødirektoratets ekspertgruppe har utarbeidet en egen påvirkningsanalyse for de villreinområdene i dårligst tilstand. Ifølge påvirkningsanalysen for Setesdal–Ryfylke (2022) er det få, om noen, andre villreinområder som er så sterkt påvirket av naturinngrep og vannkraftutbygging. 31 % av arealene i villreinområdet vurderes som middels påvirket og 61 % som dårlig, hovedsakelig på grunn av reduserte trekk- og vandringsmuligheter.

Selv om den omsøkte bekkeoverføringen isolert sett er et relativt lite inngrep i terrenget, mener NVE at tiltaket vil påvirke villreinen negativt – både i anleggsperioden og gjennom økt ferdsel i forbindelse med vedlikehold. I vurderingen legges det særlig vekt på villreinens dårlige tilstand i Setesdal–Ryfylke og den store samlede belastningen på bestanden, jf. naturmangfoldloven § 10.

Oppsummering

Grøndalselva Kraft AS har søkt om å overføre en sidebekk til inntaksområdet ved Grøndalselva kraftverk. For at NVE skal kunne gi tillatelse til endringen, må kravet i vannressursloven § 25 oppfylles, som innebærer at fordelene ved tiltaket skal være større enn skader og ulemper for allmenne interesser.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I vurderingen av konsesjonsspørsmålet legger NVE betydelig vekt på at overføringen av bekken vil medføre nye inngrep i et ellers urørt høyfjellsområde. NVE vurderer det som sannsynlig at grøften/kanalen og transport av maskiner og utstyr vil påvirke myr innenfor tiltaksområdet, og at fraføringen av vann fra bekkeleiet vil ha konsekvenser for større myrområder nedstrøms overføringspunktet. I tillegg mener vi at den omsøkte bekkeoverføringen vil ha negativ innvirkning på villrein i Setesdal-Ryfylke, både under anleggsperioden og som følge av økt ferdsel ved vedlikehold. Tiltaket vil også påvirke den rødlistede naturtypen elvevannmasser (NT) negativt.

Tiltaket vil gi en produksjonsøkning på anslagsvis 0,25 GWh/år. Dette tilsvarer om lag årsforbruket til 12–15 husstander. NVE mener produksjonsøkningen er beskjeden, og vil etter vår vurdering ikke veie opp mot ulempene bekkeoverføringen kan medføre.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av søknaden mener NVE at ulempene ved den omsøkte bekkeoverføringen er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden om overføring av en sidebekk til inntaksområdet til Grøndalselva kraftverk.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Oscar Østvold
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutine.

Mottakerliste:

GRØNDALSELVA KRAFT AS

Kopimottakerliste:

ULLENSVANG KOMMUNE

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.